

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 13 november 2023

Datum GS-besluit : 19 december 2023

Vragen nr. 79

Vragen van **mevrouw L.C.M. Berkvens** en **de heer E.B. Kanik** (D66) over verplichting batterijen bij zonneparken.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 13 november 2023 door de leden van Provinciale Staten, **mevrouw L.C.M. Berkvens** en **de heer E.B. Kanik** (D66), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

In de kamerbrief over voorjaarsbesluitvorming Klimaat van 26 april j.l. staat een aantal klimaatmaatregelen genoemd die het demissionaire kabinet van plan is te nemen. Tijdens de commissie Leefomgeving op 16 oktober j.l. heeft de D66 fractie aan Gedeputeerde Staten (GS) gevraagd of zij met provinciaal beleid gaat aanhaken op de maatregelen die zijn aangekondigd in deze voorjaarsbesluitvorming Klimaat. Gedeputeerde Kocken beaamde destijds dat te gaan doen. Een van deze maatregelen is het inzetten op elektriciteitsopslag door het verplichten van batterijen bij grootschalige zonneparken. Omdat de D66 fractie zich afvraagt hoe de provincie hiermee omgaat hebben wij de volgende vragen:

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

INLEIDING BEANTWOORDING

In de Kamerbrief over de voorjaarsbesluitvorming Klimaat van 26 april 2023 staat: *'We zetten in op elektriciteitsopslag door te investeren in batterij-innovaties en door het verplichten van batterijen bij grootschalige zonneparken. Hiermee kan zonne-energie ook gebruikt worden als de zon niet schijnt en wordt het elektriciteitsnet ontlast.'* In november heeft het ministerie van EZK echter kenbaar gemaakt geen verplichting voor te stellen, maar in te zetten op stimulering van batterijen met behulp van het verstrekken van subsidie voor batterijen die uitgesteld leveren.¹ Het doel van deze subsidie is om CO₂-uitstoot te reduceren tijdens de uren die moeilijk te verduurzamen zijn. Dit zijn vooral uren in de avond, wanneer de vraag naar elektriciteit hoog is, maar de zon niet of nauwelijks schijnt. Met behulp van batterijen kan overdag opgeslagen zonne-energie in de avond aan het elektriciteitsnet worden geleverd, in plaats van levering van elektriciteit aan het net uit kolen- en aardgascentrales.

Vraag 1:

Is de provincie in overleg met de rijksoverheid over hoe deze maatregelen te implementeren? Zo ja, hoe verlopen deze overleggen? Zo nee, wanneer en hoe denkt GS hierover met het rijk van gedachten te gaan wisselen?

¹ Kamerbrief Voortgangsupdate rol batterijen in het energiesysteem, 5 oktober 2023.
<https://open.overheid.nl/documenten/2ac8cd77-bbff-4b8e-8b75-9426a0222434/file>

Antwoord 1:

Het ministerie van EZK heeft kenbaar gemaakt dat niet zal worden ingezet op een verplichting van grootschalige batterijen bij zon-PV. Wel zal middels een subsidie worden ingezet op stimulering van batterijen bij grootschalige zon-PV.

Daarnaast werkt een projectgroep van EZK aan een ruimtelijk beleidskader voor grootschalige batterijopslag. Hierbij richt EZK zich op systeembatterijen. Dit zijn grootschalige batterijen vanaf ongeveer 70 MW vermogen die zijn aangesloten op het netwerk van TenneT. De projectgroep bestaat uit TenneT, regionale netbeheerders, EZK, BZK en IPO. De provincies zijn bij de projectgroep betrokken via het Interprovinciaal Overleg (IPO). De provincie Noord-Holland neemt deel aan de IPO-subgroep Ruimtelijke inpassing voor grootschalige batterijopslag, die input levert voor de projectgroep van EZK. Naar verwachting wordt het beleidskader van EZK in het eerste kwartaal van 2024 opgeleverd.

Vraag 2:

Wordt deze regel ook van kracht bij bestaande zonneparken en zo ja hoe denkt GS deze regel te gaan handhaven?

Antwoord 2:

Zie antwoord 1.

Vraag 3:

Het lijkt de D66 fractie nodig om deze batterijen bij zonneparken landschappelijk in te passen. Is GS dat met D66 eens en zo ja in welk beleid denkt GS dat te moeten borgen en welke maatregelen denkt GS daarvoor te moeten nemen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3:

Zie antwoord 1. Er komt geen verplichting voor grootschalige batterijen bij zon-PV. Wel werkt EZK aan een ruimtelijk beleidskader voor grootschalige batterijopslag. Aanvullend ontwikkelt de provincie Noord-Holland een handreiking voor gemeenten ter ondersteuning in het beoordelen van zowel de nut en noodzaak als ruimtelijke inpassing van vergunningsaanvragen voor grootschalige batterijopslag.

Vraag 4:

Er is een verschil tussen zonneparken op landbouwgrond, zonneparken aan de randen van (snel)wegen (geluidsschermen) en zonneparken op parkeerplaatsen. Is het bij al deze vormen nodig om aan batterijopslag te doen en hoe denkt GS batterijopslag in deze verschillende situaties in regelgeving te kunnen vatten en het landschappelijk in te passen?

Antwoord 4:

Zie antwoord 1 en 3.

Vraag 5:

Hoe gaat GS om met zonneparken die in de planfase zitten en zich nu met deze extra maatregelen geconfronteerd zien?

Antwoord 5:

Zie antwoord 1.

Vraag 6:

Hoe gaat GS om met regelgeving omtrent de veiligheid van deze batterijen?

Antwoord 6:

Lithium-ion batterijen zijn gangbaar voor grootschalige batterijopslag. Er is een Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) ontwikkeld voor de veilige opslag van elektriciteit in lithiumhoudende energiedragers. Richtlijn PGS 37-1² is een landelijke richtlijn voor bedrijven en overheden die toezicht houden en vergunningen verlenen voor deze bedrijven. In de richtlijn staan normen waar ontwikkelaars aan moeten voldoen, onder andere om *thermal runaway* – een chemisch proces waarbij de temperatuur van de batterijcel stijgt – te voorkomen. Deze PGS-richtlijn geeft

² [PGS 37-1 \(publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl\)](https://publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl)

een nadere uitwerking van wettelijke voorschriften uit de Omgevingswet, de Arbeidsomstandighedenwet en de Wet veiligheidsregio's.

De richtlijn is vastgesteld door de PGS-stuurgroep en als definitief concept gepubliceerd in juli 2023. Het ligt nu ter goedkeuring bij het Bestuurlijk Omgevingsberaad (Bob), dit staat gepland voor eind 2023. Het voornemen bestaat om PGS 37-1 vervolgens aan te wijzen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In het Bal staan algemene regels waaraan burgers en bedrijven zich moeten houden bij het uitvoeren van bepaalde activiteiten in de fysieke leefomgeving. Dit zijn direct werkende landelijke regels, ook geldend in de provincie Noord-Holland. In de periode tot goedkeuring door het BOB kan de richtlijn al worden toegepast, deze verandert inhoudelijk niet meer.

Gemeentes zijn het bevoegd gezag voor vergunningverlening voor grootschalige batterijen, ongeacht de grootte. Gemeentes worden bij vergunningverlening geacht op de Richtlijn PGS 37-1 te toetsen.

Vraag 7:

Wat verwacht GS hoe hoog de bijdrage van het plaatsen van deze batterijen bij zonneparken wordt bij het oplossen van de netcongestie?

Antwoord 7:

Bij het oplossen van netcongestie door grootschalige batterijopslag kan een onderscheid worden gemaakt tussen invoedingscongestie en afnamecongestie.

Voor afname-netcongestie heeft onafhankelijk onderzoeks- en adviesbureau CE Delft geconcludeerd dat de huidige batterijen, lithium-ion batterijen met maximaal 4 uur energiec capaciteit, geen betrouwbare, haalbare, schaalbare en uitvoerbare oplossing zijn voor afnamecongestie.³ De huidige batterijen hebben niet genoeg capaciteit om bijvoorbeeld een fabriek op te laten draaien. Het plaatsen van grootschalige batterijen bij zonneparken heeft dan ook niet tot doel afnamecongestie op te lossen.

Bij invoedingscongestie kunnen batterijen wel een rol spelen. De batterijen kunnen elektriciteit opslaan wanneer er veel aanbod is en dit vervolgens leveren als er weinig aanbod is. Op deze manier wordt de netcapaciteit niet overschreden en kan dit bijdragen aan het oplossen van invoedingscongestie.⁴

³ Beleid voor grootschalige batterijsystemen en afnamecongestie. Kernrapport. CE Delft, 2023. <https://ce.nl/publicaties/beleid-voor-grootschalige-batterijsystemen-en-afnamecongestie/>

⁴ Beleid voor grootschalige batterijen en opweknetcongestie. CE Delft, 2023. <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2023-11/Rol-grootschalige-batterijen-bij-opweknetcongestie-CE-Delft.pdf>